

Bioenergin positiv för skogsfågel

Under den senaste tiden har i massmedia svepande och felaktigt påstått att effekterna på naturen av skogsbränsleuttag knappast beaktas i diskussionerna om bioenergens framtida möjligheter. Som utgångspunkt har i flera sammanhang återopats en i och för sig förtjänstfull undersökning av ornitologen Mats Forslund, som för Världsnaturfondens räkning under de senaste sex åren har studerat olika skogsbruksätgårders inverkan på fågelfaunan.

61 områden

Under åren 1921–1995 har Forslund inventerat fågelfaunan i 61 olika skogsområden i södra Dalarna. Den sammanlagda ytan omfattar 3,4 kvadratkilometer med 51 olika häckande fågelarter.

Undersökningen visar på lövträdens stora betydelse för fåglarna och att en effektiv ungskogsgallring, där lövträd och undervegetation tas bort, missgynnar flertalet av de skogslevande fågelarterna. Fågeltätheten mätt i antalet par/km² kan sjunka med omkring 50–75 procent.

Forslund anser dock att "det med små förändringar i vilka träd man tar bort går att skapa en struktur i skogen som möjliggör för många fåglar att leva kvar där".

Studien är alltså inte direkt inriktad på bioenergiuttag men pekar på betydelsen av att jord och skogsbruket generellt tar särskild hänsyn till fågelfaunan i sina skötselprogram.

Avvägning

Frågan om hur avvägningen mellan effektivt skogsbruk och god miljövård ska utformas är för närvarande föremål för förhandlingar mellan representan-

ter för skogsbruks- respektive naturvårdsintressen. Resultatet förväntas ligga till grund för en miljöcertifiering av skogsbruk.

Bioenergin påverkar marginellt

Eftersom de stora potentiella kvantiteterna skogsbränslen utgörs av grenar och toppar, grot, från framför allt slutavverkningsar i barrskog behöver inte möjligheterna att vidareutveckla bioenergisektorn i stort komma att påverkas nämnvärt av hänsyn till den biologiska mångfalden.

Riset anses nämligen inte ha särskilt stor betydelse i detta sammanhang. Miljöhänsyn här gäller närmast markens näringsbalans och långsiktiga produktionsförmågan, en fråga som har studerats intensivt av markforskare sedan början av 1960-talet, då begreppet helträdsutnyttjande myntades. Forskningen har hela tiden skett i samverkan med det praktiska skogsbruket och på senare är också med kraftindustrin.

Som bekant har arbetet lett fram till att återföring av aska till skogsmarken nu införs i praktisk skala vid flera biobränsleledande fjärrvärmeverk.

Underlätta skogsvården

Ett intensivare skogsbruk behöver inte nödvändigtvis innebära ökad belastning på skogsekosystemet. Tvärtom kan det underlätta skogsvårdsåtgärderna och ge oss möjligheter att kompensera för negativa effekter från andra delar av industrisamhället, till exempel från fossilbränsleanvändningen som drabbar skogen via surt regn och övergödning. □

*Per Olov Nilsson
Professor vid Sveriges lantbruksuniversitet i ämnet skogsbrukets energisystem*

Skall importerat avfall ersätta inhemskt miljövänligt och förnybart skogsbränsle?

Med anledning av import av avfallskross från centraleuropa (så kallad RT-flis) önskar vi framföra våra synpunkter.

Vi från TEAM FLISARE ser allvarligt på importen av avfall från utlandet, då detta strider helt från vårt lands miljötänkande i form av bland annat Agenda 21.

Vi anser att det inhemska biobränslet skall användas med ett optimalt uttag från skogen så att vi får full sysselsättning för vår dyrbara och kostnadskrävande maskinpark.

Svensk miljömyndighet bör inte låta Sverige bli en avstjäpningsplats för miljöfarligt avfall från EU-marknaden.

Den importerade avfallet är i avsändarlandet belagt med destruktionsavgift på 50–500 kronor per ton, så var och en förstår att denna import är ett hot mot inhemskt, miljövänligt och förnybart biobränsle.

Vårt land ska inte behöva mottaga material som är förorenat.

Man kan ju fråga sig varför Sverige har lägre miljökrav än EU och Tyskland och om inte eldning av detta förorenade bränslet strider mot Agenda 21.

*Folke Johansson/
Karl-Åke Gunnarsson.
Ordförande och sekreterare i
TEAM FLISARE*

Gennmäle på Kent Nyströms uttalande i tidningen SKOGEN 1/97:

Uttalandet är ett allvarligt hot mot trädbränsleutvecklingen i Sverige

Import av krossat, förorenat rivningsvirke och material från sopptippar i EU-länder kan bli ett allvarligt hot mot trädbränslebranschutvecklingen i Sverige.

Krosset så kallat RT-flis importeras i huvudsak från länder med högre miljökrav än vad vi har i Sverige. Krosset kan eldas i avsändarlandet mot betydande destruktionsavgifter, det importerade avfallet får därmed inte samma konkurrensvillkor som rent skogsbränsle som produceras i Sverige.

RT-flis. Är ett rent falsarium av nomenklaturen, alla vet skillnaden mellan FLIS och KROSS. Om ett biobränsle benämns som FLIS borgar detta för hög kvalitet vad gäller fraktion och renhet. FLIS framställs i maskiner med knivar, råvaran har sitt ursprung direkt från skogen, ej något retur eller återanvänt material. FLIS är den högsta kvalitén på ett icke förädlad trädbränsle.

Förorenat kross. Den importerade RT-flisen är ett förorenat krossat material, har nämnts i

någon tidningsartikel, "har sitt ursprung från svenska skogar" det är sant, men när detta exporterades till europa var det färskt, rent virke, nu kan vi få det starkt förorenat i retur.

Askåterföring. För att återställa näringsbalansen i skogsmarken blir askåterföring ett mycket viktigt steg i biobränsle uttaget från svenska skogar. Värmeverk som mixar eldning av förorenat kross med flis vet ju inte vad askan kommer att innehålla.

Återanvändning av svenskt returmaterial. Naturligtvis har vi i Sverige närmast skyldigheten att på bästa sätt tillgodogöra oss liknande returmaterial. Det snedvrider ej konkurrensen och kan inte bli till sådana mängder att den inhemska branschen blir störd.

Trovärdighet. SVEBIO står för främjandet av bioenergi, främst som, miljövänligt, inhemskt och förnybart energislag. Att befrämja import av ett förorenat avfall från EU-länder bör väl ej vara SVEBIOs policy.

Allan Bruks

SVEBIO och det importerade biobränslet

Först måste vi klargöra att den pågående debatten om importerat biobränsle från SVEBIO:s sida inte på något sätt gäller miljöfarligt bränsle. Det vi talar om är ett bränsle, som utan reservationer är godkänt av svenska miljömyndigheter. Frågan från vår synpunkt gäller endast, om vi kan acceptera ett fritt flöde av varor över gränserna.

För att vara övertydlig: Om vi kan godkänna ett bränsle med ursprungsbeteckning Sverige. Kan vi då godkänna det med en annan ursprungsbeteckning? SVEBIO:s svar blir ja, det kan vi. Vi tror nämligen att detta fria varuflöde på sikt kommer att innebära stora exportmöjligheter

för svensk tillverkningsindustri på grund av att vi tillsammans med Finland är bäst i världen på biobränsleutrustning. Detta kommer att gynna många av våra medlemmar. Jämför t ex med vindkraftindustrin där Danmark är världsledande.

Flera av bioenergis belackare bedrev under andra halvåret i fjol en kampanj som gick ut på att en ökad bioenergiproduktion kommer att innebära import av bland annat olivkärnor från Medelhavet. "Och det förstår ju alla vad det betyder för miljön." Vad miljön beträffar anser representanter för Naturvårdsverket att utsläpp vid fartygstransporter är försumbara. SVEBIO har i pressen uttalat att bio-

bränslena förutom marginella mängder kommer från Sverige och att vi därför har inhemska resurser, som klarar en ökad efterfrågan. Möjligen importeras 3-4 procent. En volym som temporärt får accepteras, men som kommer att försvinna av den enkla anledningen att exporterande länder snart kommer att elda upp det själva.

Jag inser att det lokalt innebär problem med konkurrens av bränslen vars framställningskostnader till och med kan vara negativa. Det är också självklart att SVEBIO mycket aktivt jobbar för en utökad användning av biobränslen och alla förstår vi, att det i huvudsak kommer att vara svenskt. Detta ger dock

inte SVEBIO anledning eller ens möjlighet att agera protektionistiskt. Det enda skälet att stoppa ett bränsle är miljöskäl och det är miljömyndigheternas sak.

Jag utvecklar gärna dessa synpunkter i andra sammanhang om någon så önskar.

Kent Nyström

Skall Sverige bli avstjälningsplats för avfall från EU-länderna?

Med anledning av import av avfallskross från centraleuropa önskar vi ifrån flisklubben Skogsflisarna framföra våra åsikter.

Vi ser allvarigt på importen av AVFALL från utlandet då det är helt orimligt att återföra askan efter förbränning av ett förorenat bränsle.

Vi är inte rädda för konkurrens, men det skall vara på lika villkor. Det vill säga ren skogsflis kan ej jämföras med förorenat avfall.

Importören av detta avfall påpekar att detta material har en gång i tiden exporterats från Sverige, det är sant, men då var det rent från kemikalier, färger, hälsofarligt damm, asbets, diverse metaller med mera.

Vi kräver också att miljömyndigheterna tar stickprover på varje båtlast.

*Ordförande och sekreterare i SKOGSFLISARNA
Björn Sundberg/Mats Gillerfors*